

2 βαθμοί Κελσίου

Автор(и): Нора Иванова, Редактор Растителна Защита /P3/

Дата: 08.12.2015 Брой: 12/2015

Στις 30 Νοεμβρίου, άνοιξε επίσημα στο Λε Μπουρζέ κοντά στο Παρίσι η Παγκόσμια Διάσκεψη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (COP 21). Πάνω από 100 χώρες, μεταξύ των οποίων και κράτη μέλη της ΕΕ, θα καθίσουν για σχεδόν δύο εβδομάδες στο ίδιο τραπέζι για να συζητήσουν προβλήματα κοινά για όλους, σχετικά με τις παγκόσμιες κλιματικές αλλαγές στον πλανήτη μας. Οι πρόεδροι των ΗΠΑ, της Ρωσίας, της Κίνας, καθώς και ο Γάλλος αρχηγός κράτος Φρανσουά Ολλάντ και ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ Μπαν Κι-μοον θα εκθέσουν λεπτομερείς αναφορές με προτάσεις για μακροπρόθεσμες λύσεις.

Σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Μετεωρολογικού Οργανισμού, το 2015 είναι το πιο ζεστό έτος από τότε που ξεκίνησαν οι μετρήσεις. Τα επίπεδα των αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα έχουν φτάσει σε νέα υψηλά, και η παγκόσμια μέση συγκέντρωση του διοξειδίου του άνθρακα την άνοιξη του 2015 στο Βόρειο Ημισφαίριο ξεπέρασε για πρώτη φορά το φράγμα των 400 μερών ανά εκατομμύριο, δείχνουν μελέτες. Έτσι, το 2016 θα είναι ακόμα πιο ζεστό από το

2015, και ούτω καθεξής, μέχρι να φτάσει η στιγμή που θα είναι ήδη πολύ αργά για να σταματήσει η επιβλαβής επίπτωση στη φύση. Εάν η παγκόσμια υπερθέρμανση δεν περιοριστεί, και κατά **2°C σε σύγκριση με την προβιομηχανική εποχή (1850-1900)**, οι αναμενόμενες φυσικές καταστροφές θα γίνουν πραγματικότητα, όχι παραγωγή του Χόλιγουντ. Ολόκληρες πόλεις θα κατακλυστούν, ένα μεγάλο μέρος των γεωργικών εκτάσεων θα εξαφανιστεί, και το μεταναστευτικό κύμα, ως συνέπεια της κλιματικής αλλαγής, θα αλλάξει για πάντα τα εθνικά σύνορα. Περίπου 250 εκατομμύρια κλιματικοί πρόσφυγες θα εγκαταλείψουν τις πατρίδες τους μέχρι το 2050. Η λύση είναι μία - μια απότομη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και η αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων με ανανεώσιμες πηγές. Όλα αυτά να περιληφθούν σε μια διεθνή συμφωνία που είναι δεσμευτική για όλες τις χώρες και εγγυάται ακριβείς και σαφείς νομικές προτεραιότητες, που υποχρεώνουν τα κράτη να ψηφίσουν νόμους προς αυτή την κατεύθυνση, και δεν είναι εθελοντικού χαρακτήρα. Θα καταφέρουν οι μεγάλοι εταίροι να φτάσουν σε συναίνεση σε 13 μέρες σε αυτή τη μάλλον καταδικασμένη μάχη;

13 Μέρες

Η Παγκόσμια Διάσκεψη θα διαρκέσει ακριβώς 13 μέρες, από τις 30 Νοεμβρίου έως τις 11 Δεκεμβρίου, και οι διαπραγματεύσεις αναμένεται να είναι σκληρές γιατί οι συμμετέχοντες έχουν θέσει στον εαυτό τους υπερβολικά φιλόδοξους στόχους: μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40%, επίτευξη 40% ενεργειακής απόδοσης, και αύξηση των ανανεώσιμων πηγών κατά τουλάχιστον 30% έως το 2030. Οι προτάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για μείωση των εκπομπών στην αεροπορία και τη ναυτιλία θα συζητηθούν επίσης ως μια πραγματική πιθανότητα για τον περιορισμό των αερίων του θερμοκηπίου. Θα καταφέρει μια πιθανή παγκόσμια συμφωνία που να περιλαμβάνει τις παραπάνω προτάσεις να σώσει τον κόσμο;

Κατάταξη 2015

Σε σχέση με την επικείμενη συνάντηση, ειδικοί του Κέντρου Περιβάλλοντος Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης έχουν αναπτύξει μια ειδική «Κατάταξη - 2015», η οποία περιλαμβάνει κράτη μέλη της ΕΕ. Όσον αφορά τη δραστηριότητά τους για την προσαρμογή στις παγκόσμιες κλιματικές αλλαγές, οι χώρες χωρίζονται σε τρεις ομάδες. Στην πρώτη, που έχει υψηλή βαθμολογία, περιλαμβάνονται 9 χώρες, με τις τρεις πρώτες θέσεις να κατέχουν αντίστοιχα η Αυστρία, η Δανία και η Φινλανδία. Στην ομάδα με μέτρια βαθμολογία βρίσκονται δέκα χώρες, με επικεφαλής την Ολλανδία, τη Σλοβακία και τη Ρουμανία. Στην τρίτη ομάδα με χαμηλή βαθμολογία είναι 9 χώρες, με τις τρεις πρώτες να είναι: η Κύπρος, η Βουλγαρία και η Κροατία.

Ο Χρίστο Ντούντσεφ, διευθυντής του Κέντρου Περιβάλλοντος Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, λέει ότι η κατάταξη καθορίζεται με βάση έξι δείκτες με συνολικά 15 υποδείκτες. Μεταξύ αυτών, οι πιο σημαντικοί είναι: οικονομικοί, εφαρμογή της Στρατηγικής της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, δράσεις στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εφαρμογή της οδηγίας για την αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνων πλημμύρας.

Σχέδιο για τη Σωτηρία του Πλανήτη ή Γεωγραφικός Χάρτης της Φτώχειας;

Ακόμα και σε ένα παγκόσμιο πρόβλημα όπως η κλιματική αλλαγή και οι συνέπειές της, το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών χωρών είναι πιο από απλώς αισθητό. Για την εφαρμογή του σχεδίου σωτηρίας του πλανήτη, είναι απαραίτητη η μετάβαση στην πράσινη ενέργεια και η τήρηση εθνικών στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Όλα αυτά κοστίζουν χρήματα, που ένα μεγάλο μέρος των φτωχότερων χωρών δεν διαθέτει. Εξαιρετικά σημαντικό μέρος της συνάντησης στο Παρίσι θα είναι ο καθορισμός του ποσού και του τρόπου χρηματοδότησης των σχεδίων προσαρμογής όλων των πληττόμενων χωρών. Οι βιομηχανοποιημένες χώρες έχουν δηλώσει δέσμευση για συγκέντρωση 100 δισεκατομμυρίων δολαρίων ετησίως έως το 2020 ως δημόσια και ιδιωτική χρηματοδότηση για να βοηθήσουν τις φτωχές χώρες, που πρέπει να μειώσουν τις εκπομπές τους και να προετοιμαστούν για την κλιματική αλλαγή. Αλλά σύμφωνα με το Πρόγραμμα Περιβάλλοντος του ΟΗΕ, η προσαρμογή όλων των χωρών στις νέες απαιτήσεις θα κοστίσει περίπου 150 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως έως το 2030. Μερικοί ειδικοί πιστεύουν ότι η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής θα πάρει μεταξύ 0,04% και 0,14% της ετήσιας παγκόσμιας ανάπτυξης του ΑΕΠ.

Η άλλη μεγάλη ανησυχία είναι εάν η συμφωνία που θα συντάχθει στην τρέχουσα διάσκεψη θα είναι νομικά δεσμευτική. Ακόμα θυμόμαστε την πικρή εμπειρία με την προηγούμενη (Πρωτόκολλο του Κιότο), που ήταν συμβουλευτική και υπό αυτή την έννοια πολύ βολικά αποφεύγονταν από όσους το βρήκαν κερδοφόρο να επεκτείνουν τη βιομηχανική τους δραστηριότητα και να εκμεταλλεύονται αλύπητα τους ήδη δραστικά ελαττούμενους φυσικούς πόρους.

Το Πρωτόκολλο του Κιότο είναι η πρώτη παγκόσμια συμφωνία προστασίας του περιβάλλοντος, που υπογράφηκε ήδη από το 1997 ως προσθήκη στη Σύμβαση-Πλαίσιο του ΟΗΕ για την Κλιματική Αλλαγή, αλλά ποτέ δεν επικυρώθηκε, για παράδειγμα, από τις ΗΠΑ. Ο Καναδάς αποχώρησε θορυβωδώς, και η Ινδία και η Κίνα υιοθέτησαν τη συμφωνία ως μη δεσμευτική, παρά τη ληφθείσα δέσμευση για τον περιορισμό 9 τύπων εκπομπών αερίων (των τύπων CO₂, CH₄, N₂O και τριών τύπων φθοριούχων βιομηχανικών αερίων: HFCs, PFCs, και SF₆), που προκαλούν πλανητική θέρμανση. Στόχος του Πρωτοκόλλου του Κιότο ήταν για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2008 — 31 Δεκεμβρίου 2012 να μειωθεί η απελευθέρωση αυτών των εκπομπών στην ατμόσφαιρα κατά 5,2% σε σύγκριση με το επίπεδο του 1990. Η συμφωνία βασίζεται σε μια αγοραία αρχή για ρύθμιση, που εκφράζεται στη διεθνή εμπορία με ποσοστώσεις επιβλαβών εκπομπών. Αυτό σημαίνει ότι το κράτος ή οι οικονομικοί οργανισμοί στο έδαφος του μπορούν να πουλήσουν ή να αγοράσουν ποσοστώσεις για την εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου από εθνικές, περιφερειακές ή διεθνείς αγορές (Άρθρο 17 του Πρωτοκόλλου).

Νέοι Ορίζοντες

Εν τω μεταξύ, η Γαλλία έχει υποσχεθεί να επενδύσει 2 δισεκατομμύρια ευρώ για την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την ηλεκτροδότηση και την εξοικονόμηση ενέργειας στην Αφρική, στο πλαίσιο ενός προγράμματος έως το 2020, όπως ανακοίνωσε ο Γάλλος πρόεδρος

Φρανσουά Ολλάντ σε συνάντηση με Αφρικανούς ηγέτες. Στην επίσημη ομιλία του στο Παρίσι στις 30 Νοεμβρίου, ο Βούλγαρος πρόεδρος Ρόσεν Πλέβνελιεφ τόνισε ότι βλέπει το μέλλον στην «αναδιάρθρωση των οικονομιών μας, εγκαταλείποντας τα μοντέλα παραγωγής έντασης πόρων του παρελθόντος». Η χαμηλών εκπομπών άνθρακα παγκόσμια οικονομία, σύμφωνα με τον Αμερικανό πρόεδρο Μπαράκ Ομπάμα, είναι δυνατή μόνο και μόνο εάν τεθεί τιμή στον άνθρακα. Η κλιματική μας μοίρα παραμένει ασαφής μέχρι η παγκόσμια οικονομική ελίτ να αποφασίσει ποιο σενάριο να αναθέσει στους φορολογούμενους της.